

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника коледжу
з навчально-методичної роботи

Г.В. Даниліна
« 31 » 08 2022 р.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

з навчальної дисципліни

«Логістика»

(назва навчальної дисципліни)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр та назва галузі знань)

спеціальності 073 «Менеджмент»
(шифр та назва спеціальності)

Методичні вказівки до проведення практичних занять для здобувачів вищої освіти денної форми навчання за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(шифр та назва спеціальності)

з навчальної дисципліни «Логістика»
(назва навчальної дисципліни)

Відокремленого структурного підрозділу «Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету». – Кривий Ріг, 2022. – 23 с.

Укладач: викладач, к.е.н., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист
Смирнова Надія Вікторівна
(посада, наук. ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Методичні вказівки до проведення практичних занять обговорено на засіданні кафедри/циклової комісії менеджменту та логістики
(назва кафедри/циклової комісії)

Протокол № 1
від «29» 08 2022 р.

Завідувач кафедри/
Голова циклової комісії
 Смирнова Н.В.
(підпис) (П.І.Б.)

ПОГОДЖЕНО

Завідувач
навчально-методичного кабінету
 Кольчак М.М.
(підпис) (П.І.Б.)

«30» 08 2022 р..

1. Вступ

Логістика, як новий науково-практичний напрям, з'явилася останніми роками і стала активно розвиватися завдяки застосуванню закордонного досвіду у відповідній сфері.

Досвід використання логістики як економіко-організаційної дисципліни відкрив широкі можливості у сфері вирішення економічних і організаційних задач, довівши високу ефективність її застосування.

До другої половини 80-х років ХХ ст. логістика отримала міжнародне визнання і стала новою авторитетною економічною наукою.

До кінця ХХ ст. логістична наука виступала як дисципліна, що включає закупівельну або постачальницьку логістику, логістику виробничих процесів, збутову або розподільну логістику, транспортну логістику, інформаційну або комп'ютерну логістику і ряд інших.

Кожна з перерахованих сфер діяльності людини достатньо вивчена і описана у відповідній літературі. Новизна ж логістичного підходу полягає в інтеграції перерахованих сфер діяльності з метою досягнення бажаного результату з мінімальними витратами часу і ресурсів шляхом оптимального наскрізного управління матеріальними і супутніми до них потоками.

2. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Семестр
1	2	3	4
5 семестр			
Розділ №1. «Основи теорії логістики»			
1.1	Визначення, класифікація та особливості потоків в логістиці	2	5
1.2	Основні логістичні концепції: мінімізація загальних витрат, планування потреб в ресурсах	2	
1.3	Логістичні системи та принципи їх утворення. Класифікація логістичних систем (мікро- та макрологістичні системи)	2	
	Всього за розділом №1	6	
Розділ №2. «Базові функції логістики»			
2.1	Порівняльний аналіз внутрішньовиробничих логістичних систем: КАНБАН, МРП, МРП-2, ОПТ	2	
2.2	Зв'язок логістики розподілення з маркетингом	2	
2.3	Визначення та розрахунок потреби в запасах. Розрахунок рівня запасів	2	
	Всього за розділом №2	6	
Розділ №3. «Забезпечуючі функції логістики»			
3.1	Роль і місце складів в логістичних ланцюгах	2	
3.2	Мета і завдання транспортної логістики	2	
3.3	Сучасні інформаційні технології в логістиці	2	
3.4	Застосування інформаційних технологій для оброблення замовлень клієнтів, взаєморозрахунків тощо	1	
	Всього за розділом №3	7	
Всього за 5 семестром		19	
Всього за навчальною дисципліною		19	

3. Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять

Виконання практичних завдань передбачає послідовний розгляд теоретичної частини теми з послідувачим практичним закріпленням її ключових положень.

Під час підготовки до практичної роботи здобувач вищої освіти повинен детально вивчити теоретичний матеріал, виконати самостійну роботу, звернути увагу на питання для самоконтролю.

На практичних заняттях використовуються такі методи контролю знань як усне опитування і тестовий контроль.

4. Практичні заняття

Розділ №1. «ОСНОВИ ТЕОРІЇ ЛОГІСТИКИ»

Практичне заняття №1.1

Тема роботи: «Визначення, класифікація та особливості потоків в логістиці»

Мета роботи: надати характеристику матеріальним, інформаційним, сервісним та фінансовим потокам, визначити їх роль в логістиці, дослідити їх взаємодію та її вплив на результати виробничо-господарської діяльності підприємства.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте матеріальні потоки та їх параметри.
2. Розкрийте сутність потоків послуг.
3. Розкрийте сутність фінансових потоків.
4. Опишіть та охарактеризуйте інформаційні потоки.
5. Назвіть параметри потоків.
6. Розкрийте елементи класифікації потоків.
7. Назвіть особливості матеріальних, фінансових, сервісних та інформаційних потоків.
8. Розкрийте сутність загальних схем взаємодії матеріального, фінансового та інформаційного потоків.
9. Розкрийте вплив взаємодії потоків на результати діяльності фірми.
10. Опишіть основні принципи оптимальної взаємодії потоків.

Тестові завдання

1. Матеріальний потік:
 - a) знаходиться в постійному русі;
 - b) має статичну форму;
 - c) може приймати динамічну і статичну форму;
 - d) не має ніякої форми.
2. Матеріальні потоки за призначенням можуть бути:
 - a) зовнішні;
 - b) вихідні;
 - c) минаючі;
 - d) ковзні.
3. Відносно системи, що розглядається, матеріальні потоки поділяють на:
 - a) дискретні, неперервні;
 - b) зовнішні, внутрішні;
 - c) стаціонарні, нестаціонарні;
 - d) керовані і некеровані.
4. Елементарний матеріальний потік – це:
 - a) сукупність об'єктів, що сприймаються як єдине ціле. Вона існує як процес на деякому часовому інтервалі і вимірюється в абсолютних одиницях за певний період часу;
 - b) матеріальні ресурси, незавершена продукція і готова продукція, що знаходяться в стані руху;
 - c) потік ресурсів одного найменування, які проходять шлях від конкретного джерела виробництва до моменту споживання;
 - d) потоки, що формуються на підприємстві.
5. Транспортування сировини й матеріалів на склад підприємства із сировинного ринку утворюють матеріальний потік:
 - a) зовнішній;

- b) вхідний;
- c) вихідний;
- d) паралельний.

6. На етапі матеріально-технічного забезпечення матеріальний потік має форму потоку:

- a) сировини, напівфабрикатів, допоміжних матеріалів;
- b) напівфабрикатів;
- c) готової продукції;
- d) запасних частин для продукції, яка використовується споживачем.

7. Логістичні операції – це:

- a) сукупність дій, спрямованих на перетворення тільки матеріального потоку;
- b) сукупність дій, спрямованих на перетворення тільки інформаційного потоку;
- c) сукупність дій, спрямованих на перетворення матеріального і інформаційного потоків;
- d) укрупнена група логістичних функцій.

8. Логістичний ланцюг – це:

- a) укрупнена група логістичних операцій;
- b) лінійно впорядкована множина учасників логістичного процесу, які реалізують доведення матеріального потоку від конкретного виробника до його споживачів;
- c) частково впорядкована множина різних посередників, які реалізують доведення матеріального потоку від конкретного виробника до його споживачів;
- d) безліч фізичних і юридичних осіб, що здійснюють логістичні операції.

9. Логістичний канал – це:

- a) час між оформленням замовлення й доставкою замовлення;
- b) частково впорядкована множина різних посередників, які реалізують доведення матеріального потоку від конкретного виробника до його споживачів;
- c) лінійно впорядкована множина учасників логістичного процесу, які реалізують доведення матеріального потоку від конкретного виробника до його споживачів;
- d) укрупнена група логістичних операцій.

10. Разові постачання матеріальних ресурсів – це:

- a) неперервні матеріальні потоки;
- b) дискретні матеріальні потоки;
- c) постійні матеріальні потоки;
- d) блиц-потоки.

11. Не відповідають поняттю «матеріальний потік»:

- a) завантаження готової продукції в транспортний засіб;
- b) складування напівфабрикатів;
- c) транспортування сировини на склад підприємства;
- d) переміщення коштів з розрахункового рахунка покупця на розрахунковий рахунок продавця.

12. Матеріальний потік може вимірюватися у таких одиницях:

- a) грн.;
- b) т / м²;
- c) т / рік;
- d) грн. / т.

13. За умови збереження на підприємстві запасів на одному рівні:

- a) вхідний матеріальний потік буде більшим за вихідний;

- b) вхідний матеріальний потік буде меншим за вихідний;
- c) вхідний матеріальний потік буде дорівнювати вихідному;
- d) вхідний матеріальний потік переривається.

14. Матеріальні потоки можуть протікати:

- a) усередині одного підприємства;
- b) усередині корпоративної групи підприємств;
- c) між різними підприємствами;
- d) як усередині одного підприємства, так і між різними підприємствами.

15. Основні потоки логістики:

- a) інформаційні;
- b) матеріальні;
- c) енергетичні;
- d) фінансові.

16. Інформаційні потоки в логістиці:

- a) у просторі і часі чітко збігаються з відповідним матеріальним потоком;
- b) можуть не збігатися в просторі і часі з відповідним матеріальним потоком;
- c) завжди збігаються з відповідним матеріальним потоком у часовому аспекті;
- d) завжди збігаються з відповідним матеріальним потоком у просторовому аспекті.

17. Поняття «періодичність розміщення замовлень», «виконання замовлення», «витрати на замовлення» пов'язані з таким елементом логістики, як:

- a) постачання;
- b) розподіл;
- c) інформаційне забезпечення;
- d) складування.

Література: Л.2 с. 99; Л.5 с. 22-29.

Практичне заняття №1.2

Тема роботи: «Основні логістичні концепції: мінімізація загальних витрат, планування потреб в ресурсах»

Мета роботи: розглянути основні логістичні концепції, дослідити концепцію мінімізації загальних витрат, вплив логістичних витрат на їх величину та ефективність роботи підприємства.

Питання для обговорення

1. Надайте характеристику:

- Логістичній концепції «Just-In-Time»
- Логістичній концепції «Requirements/Resource Planning» (MRP I/MRP II)
- Логістичній концепції «Requirements/Resource Planning» (DRP I/DRP II)
- Логістичній концепції «Optimized Production Technology» (OPT)
- Логістичній концепції «Lean Production» (LP)
- Логістичній концепції «Total Quality Management» (TQM)
- Логістичній концепції «Service Response Logistics» (SRL)
- Концепції «Rules Based Reorder» (RBR)
- Концепції «Quick Response» (QR)
- Концепції «Continuous Replenishment» (CR)
- Концепції «Automatic Replenishment» (AR)

2. Як відбувається оцінка впливу логістики на загальні витрати та політику цін фірми?

Література: Л.2 с. 43; Л.5 с. 24, 274-291.

Практичне заняття №1.3

Тема роботи: «Логістичні системи та принципи їх утворення. Класифікація логістичних систем (мікро- та макрологістичні системи)»

Мета роботи: закріпити знання з визначення логістичних систем, провести порівняльний аналіз видів логістичних систем, визначати межу систем, розглянути умови створення та ефективного функціонування логістичних систем, надати характеристику мікрологістичних систем.

Питання для обговорення

1. Надайте характеристику логістичним системам та їх властивостям.
2. Розкрийте сутність принципів створення логістичних систем.
3. Надайте визначення логістичним мережам, ланцюгам, операціям, функціям та розкрийте їх класифікацію.
4. Встановіть умови створення, функціонування та розвитку логістичних систем.

Тестові запитання

1. Не характерно для постачання «точно у термін»:
 - a) відсутність страхових запасів;
 - b) здійснення закупівлі дрібними партіями з частими постачаннями;
 - c) велика кількість постачальників, між якими підтримується конкуренція;
 - d) відсутність дефектів продукції, яку закупають.
2. Мікрологістична система, яка є штовхаючою:
 - a) KANBAN;
 - b) OPT;
 - c) MRP;
 - d) «Худе виробництво».
3. Логістична система, яка заснована на логістичній концепції «точно в термін»:
 - a) KANBAN;
 - b) MRP I;
 - c) MRP II;
 - d) DRP.
4. Система KANBAN вперше була реалізована корпорацією:
 - a) Ford Motors;
 - b) Toyota Motors;
 - c) General Motors;
 - d) Mitsubishi.
5. Мікрологістична система MRP ґрунтується на концепції:
 - a) «точно у термін»;
 - b) «планування потреб / ресурсів»;
 - c) «реагування на попит»;
 - d) «загальної відповідальності».
6. Мінливість параметрів елементів логістичної системи є такою властивістю систем, як:
 - a) складність;
 - b) ієрархічність;
 - c) рухливість;
 - d) структурованість.

7. Високу пристосованість логістичної системи до специфічних запитів споживача припускає принцип:

- a) оптимальності;
- b) гнучкості;
- c) системності;
- d) надійності поставок.

8. Об'єкт, який можна вважати системою, повинен мати властивість:

- a) цілісність;
- b) зв'язок;
- c) організація;
- d) інтерактивність якості.

9. Ешелонованою логістичною системою є система, в якій:

- a) матеріальний потік доводиться до споживача без участі по-середників, на основі прямих господарських зв'язків;
- b) на шляху матеріального потоку є хоча б один посередник;
- c) доведення матеріального потоку до споживача продукції здійснюється як прямими зв'язками, так і через посередників;
- d) логістичні операції здійснюються тільки з інформаційним потоком.

10. Логістична система – це:

- a) адаптивна система із зворотним зв'язком, що виконує ті або інші логістичні функції;
- b) певна інфраструктура економіки регіону, країни, групи країн;
- c) рух матеріального потоку від виробника продукції до її споживача через посередників;
- d) безліч елементів, що знаходяться у відносинах і зв'язку один з одним, створюючи певну цілісність, єдність.

11. Залежно від виду логістичних ланцюгів виділяють логістичні системи:

- a) макрологістичні та мікрологістичні;
- b) регіональні, національні, міжнаціональні;
- c) із прямими зв'язками, ешелоновані, гнучкі;
- d) зовнішні, внутрішні.

12. Принципова відмінність логістичного підходу від інших моделей управління матеріальними ресурсами полягає в:

- a) системі підготовки управлінського персоналу;
- b) повній відмові від створення і зберігання запасів;
- c) сприйнятті матеріальних об'єктів як єдиного потоку;
- d) повній автоматизації процесів управління.

13. Згідно з основними положеннями логістики логістичні витрати повинні підраховуватися протягом:

- a) окремої логістичної операції;
- b) усього логістичного каналу;
- c) усього логістичного ланцюга;
- d) процесу виробництва продукції.

14. Показник, є основою для аналізу системи логістики:

- a) граничні витрати;
- b) загальні витрати;
- c) постійні витрати;
- d) змінні витрати.

15. Двосторонні логістичні операції:

- a) виконуються всередині логістичної системи;
- b) змінюють споживчі властивості товарів;
- c) не пов'язані з переходом права власності на продукцію і страхових ризиків;
- d) пов'язані з переходом права власності на продукцію і страхових ризиків.

16. Якщо сільськогосподарське підприємство планує спрямувати зерно на зберігання, то собівартість реалізації буде збільшена за рахунок:

- a) витрат на внутрішній транспорт;
- b) витрат на постачання сировини;
- c) витрат на утримання запасів;
- d) витрат на інформаційні процеси.

Література: Л.2 с. 57-86; Л.4 с. 38-68; Л.5 с. 74, 133.

Розділ №2. «БАЗОВІ ФУНКЦІЇ ЛОГІСТИКИ»

Практичне заняття №2.1

Тема роботи: «Порівняльний аналіз внутрішньовиробничих логістичних систем: КАНБАН, МРП, МРП-2, ОПТ»

Мета роботи: розглянути внутрішньовиробничі логістичні системи та зробити їх порівняльний аналіз

Питання для обговорення

1. Сутність і задачі виробничої логістики.
2. Сутність і задачі виробничої логістики
3. Логістична та традиційна концепції організації виробництва
4. Характеристика внутрішньовиробничої системи КАНБАН.
5. Характеристика внутрішньовиробничої системи МРП.
6. Характеристика внутрішньовиробничої системи ОПТ.
7. Характеристика внутрішньовиробничої системи ДРП.

Тестові запитання

1. Визначення, що найбільше точно відбиває поняття «виробнича логістика»:
 - a) управління матеріальним потоком від первинного джерела сировини до кінцевого споживача;
 - b) наука й практика системного керування поточними процесами в організаційно-економічних системах;
 - c) одна з функціональних підсистем логістики фірми;
 - d) регулювання виробничого процесу в просторі й у часі.
2. Метою виробничої логістики є:
 - a) внутрішньовиробничий фізичний розподіл матеріальних ресурсів і готової продукції;
 - b) оперативне управління технологічними процесами виробництва;
 - c) оптимізація матеріальних потоків всередині підприємств, які створюють матеріальні блага або надають матеріальні послуги;
 - d) забезпечення повного завантаження робочих місць на виробництві.
3. Традиційна концепція організації виробництва найбільш прийнятна для умов:
 - a) «ринку продавця»;
 - b) «ринку покупця»;
 - c) тимчасового перевищення пропозиції над попитом;
 - d) паритету між пропозицією та попитом.

4. Виробнича логістика розглядає процеси, що відбуваються в сфері:
 - a) суспільного виробництва;
 - b) матеріального виробництва;
 - c) нематеріального виробництва;
 - d) інформаційного забезпечення.

5. Поняття «штотваюча система» застосовується у:
 - a) виробничій логістиці;
 - b) системі управління запасами;
 - c) збутовій логістиці;
 - d) транспортній логістиці.

6. Мікрологістична концепція «OPT» є комп'ютеризованим варіантом системи:
 - a) KANBAN;
 - b) MRP I;
 - c) MRP II;
 - d) «Худе виробництво».

7. До логістичної концепції «Худе виробництво» не відносять:
 - a) поєднання елементів систем KANBAN і MRP;
 - b) зменшення розмірів партій продукції та часу виробництва;
 - c) застосування гнучких виробничих технологій;
 - d) високий рівень запасів.

8. Система управління матеріальними потоками MRP – це:
 - a) планування потреби в матеріалах;
 - b) планування розподілу продукції;
 - c) управління матеріальними й інформаційними потоками «точно вчасно»;
 - d) оптимізована технологія виробництва.

9. Логістична концепція організації виробництва найбільш прийнятна для умов:
 - a) «ринку продавця»;
 - b) «ринку покупця»;
 - c) промислового ринку;
 - d) глобального ринку.

10. Закупівельна логістика – це управління матеріальними потоками:
 - a) у процесі створення матеріальних благ або надання матеріальних послуг;
 - b) у процесі забезпечення підприємства матеріальними ресурсами;
 - c) у процесі реалізації продукції;
 - d) на транспортних ділянках.

Література: Л.2 с. 219; Л.5 с. 273-278.

Практичне заняття №2.2

Тема роботи: «Зв'язок логістики розподілення з маркетингом»

Мета роботи: розглянути функції та завдання розподільчої логістики, основні канали розподілу товарів та роль логістики у їх виборі конкретним підприємством, набути навички формування дистрибутивної мережі авіатранспортного підприємства.

Питання для обговорення

1. Сутність і значення розподілу в логістиці
2. Логістика і маркетинг

3. Канали розподілу товарів

4. Посередники в каналах розподілу

Тестові запитання.

1. Функції посередника в логістиці полягають у забезпеченні:

- a) зв'язку між виробником і споживачем;
- b) зв'язку між виробниками продукції;
- c) транспортно-експедиторського обслуговування;
- d) високого рівня сервісу.

2. Дилер діє:

- a) від чужого імені за чужий рахунок;
- b) від чужого імені за свій рахунок;
- c) від свого імені за чужий рахунок;
- d) від свого імені за свій рахунок.

3. Дистриб'ютор діє:

- a) від свого імені за свій рахунок;
- b) від чужого імені за свій рахунок;
- c) від свого імені за чужий рахунок;
- d) від чужого імені за чужий рахунок.

4. Агент діє:

- a) від свого імені за свій рахунок;
- b) від чужого імені за свій рахунок;
- c) від свого імені за чужий рахунок;
- d) від чужого імені за чужий рахунок.

5. Комісіонер діє:

- a) від свого імені за свій рахунок;
- b) від чужого імені за свій рахунок;
- c) від свого імені за чужий рахунок;
- d) від чужого імені за чужий рахунок.

6. Брокер діє:

- a) від чужого імені за чужий рахунок;
- b) від чужого імені за свій рахунок;
- c) від свого імені за чужий рахунок;
- d) від свого імені за свій рахунок.

7. До логістичних посередників у каналах розподілу, які використовують підтримувальні функції, належать:

- a) експедиторські фірми;
- b) транспортні організації;
- c) вантажні термінали;
- d) страхові компанії.

8. Процес надання товаровиробникам і споживачам послуг з організації товарного обміну на еквівалентній основі – це:

- a) комерційне посередництво;
- b) процес постачання;
- c) процес закупівлі;
- d) процес транспортування.

9. Об'єктом вивчення збутової логістики є:

- a) товарно-матеріальний і супутні йому інформаційні, фінансові, сервісний потоки;
- b) інформаційний і сервісний потоки;
- c) матеріальний і фінансовий потоки;
- d) організація й керування раціональним процесом просування продукції від виробника до кінцевого споживача.

10. Метою логістичної системи розподілу є:

- a) закупівля товару;
- b) доставка товару;
- c) супровід товару;
- d) вантажно-розвантажувальні роботи.

11. Фізичний розподіл продукції – це:

- a) доставка продукції від продавця до споживача;
- b) розподіл різних видів продукції;
- c) надання послуг зі схоронності вантажів;
- d) навантажувально-розвантажувальні роботи.

12. Система розподілу, у якій матеріальний потік досягає споживача без участі посередників на основі безпосередніх господарських зв'язків, називається:

- a) системою з прямими зв'язками;
- b) гнучкою;
- c) горизонтальною;
- d) ешелонованою.

13. Канали розподілу, які складаються з виробника і одного або декількох посередників, що діють як єдина система, є:

- a) горизонтальними;
- b) вертикальними;
- c) ексклюзивними;
- d) селективними.

14. Канали товароруку є складовою:

- a) розподільчої логістики;
- b) інформаційної логістики;
- c) міжнародної логістики;
- d) внутрішньовиробничої логістики.

15. Матеріальний потік у сфері розподілу має форму:

- a) незавершеного виробництва;
- b) товарної продукції;
- c) готової продукції;
- d) сировини.

16. Сукупність підприємств і організацій, через які проходить продукція від місця її виготовлення до місця споживання, – це:

- a) канал розподілу;
- b) розподільча мережа;
- c) розподільча логістика;
- d) ланцюг розподілу.

17. Під час формування логістичних каналів, залучення посередників, як правило:

- a) подовжує логістичні ланцюги;

- b) скорочує логістичні ланцюги;
- c) логістичний ланцюг не змінюється;
- d) логістичний ланцюг деформується.

18. Сукупність каналів розподілу називається:

- a) розподільчим центром;
- b) розподільчою мережею;
- c) товарним потоком;
- d) вантажним потоком.

Література: Л.2 с. 257; Л.5 с. 245-253.

Практичне заняття №2.3

Тема роботи: «Визначення та розрахунок потреби в запасах. Розрахунок рівня запасів»

Мета роботи: закріпити знання з логістичного підходу до управління запасами підприємства, розглянути методи визначення оптимального розміру та періоду постачань запасів, набути навички з розробки стратегії управління запасами підприємства.

Питання для обговорення

1. Поняття запасів в логістиці і їх види
2. Основні системи управління запасами
3. Додаткові системи управління запасами

Тестові запитання

1. Закупівельна логістика – це управління матеріальними потоками:
 - a) у процесі створення матеріальних благ або надання матеріальних послуг;
 - b) у процесі забезпечення підприємства матеріальними ресурсами;
 - c) у процесі реалізації продукції;
 - d) на транспортних ділянках.
2. До функцій закупівельної логістики відносять:
 - a) планування процесу реалізації;
 - b) вибір постачальників;
 - c) вибір типу транспортного засобу;
 - d) сегментацію споживчого ринку.
3. Головна мета управління запасами в логістичній системі:
 - a) скорочення обсягу запасів;
 - b) забезпечення відповідної якості запасів;
 - c) забезпечення високого рівня обслуговування;
 - d) задоволення потреб виробництва в матеріалах з максимально можливою економічною ефективністю.
4. Запаси в логістиці – це:
 - a) матеріальні цінності, що очікують виробничого або особистого споживання;
 - b) певні рахунки бухгалтерського плану рахунків;
 - c) матеріальні цінності на складах підприємства;
 - d) матеріальні, фінансові й інші цінності, що очікують виробничого або особистого споживання.
5. Запаси, призначені для безперервного постачання споживачеві за непередбачених обставин, – це:
 - a) поточні запаси;

- b) страхові запаси;
- c) підготовчі запаси;
- d) цільові запаси.

6. До категорії «товарний запас» належать:

- a) запаси на складі сировини взуттєвої фабрики;
- b) запаси металопрокату на складі готової продукції металургійного комбінату;
- c) запаси борошна на складах хлібозаводу;
- d) запаси сировини на складі млинкомбінату.

7. Форма пошуку потенційних постачальників за допомогою конкурсних торгів – це...

- a) відвідування виставок;
- b) тендери;
- c) особисті контакти;
- d) офертні контакти.

8. Рішення на користь закупівель і проти власного виробництва може бути прийняте, якщо:

- a) потреба у складниках виробів стабільна і достатньо велика;
- b) необхідно зберігати комерційну таємницю у сфері технології та виробництва;
- c) існує велика гнучкість у виборі можливих джерел постачань і виробів-замінників;
- d) наявні необхідні для виробництва потужності, адміністративний і технічний досвід.

9. Рішення на користь власного виробництва і проти закупівель може бути прийняте, якщо:

- a) потреба у складниках виробів невелика;
- b) існуючі постачальники не в змозі забезпечити необхідних параметрів якості;
- c) існує велика гнучкість у виборі можливих джерел постачань і виробів-замінників;
- d) відсутній адміністративний або технічний досвід для виробництва необхідних виробів.

10. Якщо підприємство закуповує товар, дефіцит якого є недопустимим, то серед критеріїв вибору постачальника на перше місце буде поставлено:

- a) ціну;
- b) якість;
- c) надійність;
- d) умови платежу.

11. Найбільш доцільним методом вибору постачальника під час закупівлі матеріальних ресурсів на велику грошову суму або встановлення довгострокових зв'язків між постачальником і споживачем є:

- a) тендер;
- b) вивчення рекламних матеріалів;
- c) відвідування виставок і ярмарків;
- d) листування з можливими постачальниками.

12. Основні методи закупівель можуть бути класифіковані за ознаками:

- a) періодичність закупівлі, обсяг партії закупівлі;
- b) обсяг партії закупівлі, вартість закупівлі ресурсів;
- c) вартість закупівлі, періодичність закупівлі;
- d) періодичність закупівлі; максимальний рівень закупівлі.

13. До регулюючих параметрів системи управління запасами з фіксованою періодичністю замовлення належать:

- a) завантаження складських приміщень;
- b) максимальний розмір запасу і період замовлення;
- c) точка замовлення;
- d) розмір замовлення.

14. У системі управління запасами «Мінімум-максимум» замовлення робляться, якщо запаси на складі:

- a) менші або дорівнюють установленому мінімальному рівню;
- b) більші за встановлений мінімальний рівень;
- c) дорівнюють установленому мінімальному рівню;
- d) більші за встановлений максимальний рівень.

15. ABC-аналіз застосовується під час:

- a) управління запасами;
- b) регулювання запасів;
- c) розміщення товарів на складі;
- d) розподілу готової продукції.

16. ABC-аналіз дозволяє:

- a) визначити точку замовлення ресурсів;
- b) визначити оптимальний розмір партії;
- c) класифікувати запаси за ознакою;
- d) вибрати модель керування запасами.

17. Класифікація запасів за допомогою ABC-розподілу здійснюється за:

- a) постачальниками;
- b) вартістю запасів;
- c) натуральним обсягом запасів;
- d) характером споживання.

18. Класифікація запасів за допомогою XYZ-розподілу здійснюється за:

- a) постачальниками;
- b) вартістю запасів;
- c) натуральним обсягом запасів;
- d) характером споживання.

19. Першим етапом ABC-аналізу в управлінні матеріальними запасами є:

a) розбиття товарів на групи залежно від їх питомої ваги в загальних витратах на придбання;

- b) розташування товарів за зменшенням вартості;
- c) встановлення вартості товарів за закупними цінами;
- d) сумування даних про кількість і витрати на придбання.

20. До групи А при ABC-аналізі відносять товарні запаси:

- a) що характеризуються найбільш стабільним попитом;
- b) із найбільшою кількістю залишків на складі;
- c) з найвищими показниками прибутку;
- d) з найбільшою вагою в загальних витратах на придбання.

21. У разі необхідності скорочення витрат у сфері закупівель підприємству доцільно під час ABC-аналізу приділити увагу насамперед:

- a) А-постачальникам;
- b) В-постачальникам;

- c) С-постачальникам;
 - d) Д-постачальникам.
22. До В групи під час ABC-аналізу входять товари, що формують:
- a) 10% загальної вартості у структурі постачання;
 - b) 15% загальної вартості у структурі постачання;
 - c) 5% загальної вартості у структурі постачання;
 - d) 95% загальної вартості у структурі постачання.
23. Для чого служать запаси в логістичній системі?
- a) в якості буфера між транспортом, виробництвом, реалізацією;
 - b) для компенсації затримок, пов'язаних з рухом матеріалів;
 - c) для виготовлення продукції;
 - d) для зниження собівартості продукції.
24. Необхідність утримання запасів визначається такими мотивами:
- a) сезонністю виробництва;
 - b) сезонністю попиту;
 - c) зменшенням виробничих витрат;
 - d) зниженням собівартості виробництва.
25. Підсистема закупівель організовує:
- a) вихід матеріального потоку із логістичної системи;
 - b) вхід матеріального потоку в логістичну систему;
 - c) рух матеріального потоку за межами логістичної системи;
 - d) транспортування матеріальних ресурсів.

Література: Л.5 с.313.

РОЗДІЛ №3. «ЗАБЕЗПЕЧУЮЧИ ФУНКЦІЇ ЛОГІСТИКИ»

Практичне заняття №3.1

Тема роботи: «Роль і місце складів в логістичних ланцюгах»

Мета роботи: закріпити знання логістики складування, розглянути методи визначення місця розташування складу, його розміру та вибору системи складування, набути навички з управління логістичним процесом на складі..

Питання для обговорення

1. Склади, їх визначення і види
2. Основні зони складу і їх характеристики
3. Використання методу Парето (20/80) для ухвалення рішення про розміщення товарів на складі
4. Диференціація асортименту по методу ABC
5. Диференціація асортименту по методу XYZ
6. Рекомендації щодо вибору системи управління запасами на основі XYZ–аналізу

Тестові запитання

1. Визначення в логістиці яке найбільш точно відображає поняття «склад»:
 - a) технічна споруда, яка виконує функції із перетворення матеріальних потоків, а також накопичення, переробки і розподілу вантажів між споживачами;
 - b) споруда, призначена для тимчасового зберігання матеріальних цінностей;
 - c) споруда для складування продукції;
 - d) споруда для безперебійного постачання матеріальних ресурсів споживачам.

2. Визначення, яке найбільш комплексно відображає основні види послуг, здійснювані складом:
 - a) доставка, маркування, фасування, упакування;
 - b) укладання договорів із транспортними агентствами, підготовка й доставка товаросупровідних документів, інформування про кредитування;
 - c) експедиторські послуги зі здійсненням розвантаження, прийом на тимчасове зберігання матеріальних цінностей, сортування, здавання в оренду складських площ;
 - d) консолідація і розукрупнення вантажів.

3. До функцій складів не належить:
 - a) консолідація вантажів;
 - b) розукрупнення вантажів;
 - c) перетворення виробничого асортименту в споживчий;
 - d) реклама продукції.

4. Початковим етапом процесу вибору раціональної системи складування є:
 - a) вибір загальної спрямованості технічної оснащеності склад-ської системи;
 - b) проведення техніко-економічного оцінювання кожного конкурентоздатного варіанта;
 - c) визначення місця складу в логістичному ланцюзі та його функцій;
 - d) вибір елементів кожної складської підсистеми.

5. Під час створення організаційної структури складу варто брати до уваги:
 - a) шанс створення робочих місць для складських фахівців;
 - b) роль, що грає склад у логістичному ланцюжку підприємства;
 - c) необхідність залучення в господарську діяльність наявної споруди;
 - d) розмір доходів підприємства.

6. Назвіть основні переваги складу загального користування:
 - a) високий ступінь контролю над продукцією та операціями;
 - b) забезпечення інтеграції складських операцій з іншими елементами внутрішнього логістичного процесу підприємства;
 - c) наявність найсучаснішого устаткування й використання передових методів під час проведення складських операцій;
 - d) нематеріальні вигоди (імідж, враження надійності й стабільності).

7. Основні переваги власного складу – це:
 - a) високий ступінь контролю над операціями;
 - b) використання найсучаснішого устаткування й методів проведення складських операцій;
 - c) гнучкість, що дозволяє враховувати мінливий попит;
 - d) полегшення доступу до більш широкого географічного регіону.

8. Функція яку відносять до загальних функцій упакування:
 - a) забезпечення захисту продукції від ушкоджень або втрат під час транспортування, зберігання й перевалки;
 - b) для збору, складування, перевантаження, транспортування вантажів;
 - c) забезпечення формування вантажної одиниці;
 - d) створення умов для підтримки активної стратегії збуту.

9. Перетворення виробничого асортименту на споживчий – це:
 - a) параметр матеріального потоку;
 - b) функція складу;
 - c) мета створення складів;
 - d) завдання логістики складів.

10. Консолідація і розукрупнення – це:
- параметр матеріального потоку;
 - функція складу;
 - мета створення складів;
 - завдання логістики складів.
11. Мета логістики складування полягає:
- у забезпеченні роботи складів;
 - у забезпеченні розподілу;
 - у забезпеченні безперервності матеріального потоку;
 - у забезпеченні маркетингових досліджень.
12. Вибираючи місце розташування складу з-поміж конкурентоздатних варіантів оптимальним вважається той, який:
- знаходиться ближче до виробника;
 - знаходиться ближче до споживача;
 - забезпечує мінімум логістичних витрат;
 - знаходиться ближче до посередника.

Література: Л.5 с.344-352.

Практичне заняття №3.2

Тема роботи: «Мета і завдання транспортної логістики».

Мета роботи: закріпити знання специфіки транспортної логістики, ролі транспортно-експедиційного забезпечення логістики, набути навички з вибору перевізника та визначення оптимального способу доставки товарів..

Питання для обговорення

- Сутність і завдання транспортної логістики
- Задачі організації перевезень
- Порівняльні логістичні характеристики різних видів транспорту
- Основні види транспортування, їх параметри
- Вибір виду транспорту або перевізника методом експертних оцінок
- Вантажна одиниця — елемент логістики
- Формування вантажної одиниці оптимального розміру

Тестові запитання

- Продукцією на транспорті є:
 - переміщення вантажів;
 - маса вантажу;
 - обсяг вантажу;
 - склад вантажу.
- Вантажоперевезення в логістичній системі відбуваються:
 - на етапі постачання виробництва;
 - в основному виробництві;
 - на етапі розподілу готової продукції;
 - протягом всього логістичного ланцюга.
- До завдань транспортної логістики відносять:
 - організацію збуту продукції;
 - вибір способу транспортування;
 - організацію закупівлі;

d) створення транспортних систем.

4. Одним з основних організаційних принципів транспортування в логістиці є економія за рахунок:

- a) використання більш дешевого транспорту;
- b) масштабів вантажоперевезень;
- c) подовження строків поставки;
- d) допущення дефіциту виробництва.

5. Найвищою здатністю доставляти вантаж у задану точку території «від дверей до дверей» володіє транспорт:

- a) автомобільний;
- b) залізничний;
- c) повітряний;
- d) трубопровідний.

6. Забезпечує найбільшу швидкість доставки вантажів:

- a) автомобільний транспорт;
- b) залізничний транспорт;
- c) повітряний транспорт;
- d) трубопровідний транспорт.

7. Недоліком повітряного транспорту є:

- a) невисока швидкість доставки;
- b) висока собівартість перевезень;
- c) низьке збереження вантажів;
- d) низька надійність доставки.

8. Перевага повітряного транспорту полягає в:

- a) можливості перевезень більших партій вантажів у різні райони країни;
- b) оперативності перевезень практично в будь-яку точку країни, можливості експедирування;
- c) високій швидкості, незамінності в екстрених умовах;
- d) широкому використанні під час міжнародної торгівлі.

9. Перевага водного транспорту полягає в:

- a) можливості перевезень більших партій вантажів у різні райони країни;
- b) оперативності перевезень практично в будь-яку точку країни, можливості експедирування;
- c) високій швидкості, незамінності в екстрених умовах;
- d) низьких вантажних тарифах.

10. Перевага залізничного транспорту полягає в:

- a) оперативності перевезень практично в будь-яку точку країни, можливості експедирування;
- b) більших обсягах перевезень, більших відстанях;
- c) високій швидкості;
- d) незамінності в екстрених умовах.

11. Забезпечує найнижчу вартість перевезення транспорт:

- a) автомобільний;
- b) залізничний;
- c) водний;
- d) повітряний.

12. Сфера застосування трубопровідного транспорту:
- обмежена відстанню;
 - обмежена видами транспортованих вантажів;
 - обмежена погодними умовами;
 - не обмежена.
13. Автомобільний транспорт найбільш ефективний на відстанях:
- до 300 км;
 - від 300 до 400 км;
 - від 400 до 500 км;
 - понад 500 км.
14. Високі вантажні тарифи і залежність від метеоумов – це недолік:
- автомобільного транспорту;
 - трубопровідного транспорту;
 - водного транспорту;
 - повітряного транспорту.
15. До головних недоліків залізничного транспорту відносять:
- обмежену кількість перевезень;
 - низьку можливість доставки до пунктів споживання;
 - жорсткі вимоги до упаковки;
 - поставки малими партіями.

Література: Л.5 с.344-352, 423.

Практичне заняття №3.3

Тема роботи: «Сучасні інформаційні технології в логістиці»

Мета роботи: закріпити знання інформаційної логістики, розглянути значення використання сучасних інформаційних технологій в логістичних системах, зробити аналіз логістичних інформаційних систем, набути навички практичної роботи з програмними продуктами, що використовуються в логістиці.

Питання для обговорення

1. Мета, функції та завдання інформаційної логістики.
2. Особливості інформаційних потоків та управління ними.
3. Структура інформаційної системи.
4. Класифікація інформаційних систем в логістиці.
5. Інформаційні системи підтримки прийняття рішень.
6. Глобальні та локальні довідкові системи.
7. Роль всесвітньої мережі Інтернет та її використання в логістиці.
8. Концепція е-логістики.
9. Віртуальні підприємства та логістика.
10. Автоматизовані системами збуту авіатранспортної продукції та логістика.
11. Автоматизовані системи транспортно-експедиційного забезпечення.

Література: Л.2 с. 287; Л.4 с. 115-154.

Практичне заняття №3.4

Тема роботи: «Застосування інформаційних технологій для оброблення замовлень клієнтів, взаєморозрахунків тощо»

Мета роботи: розглянути методи взаємодії фінансових потоків з матеріальними та інформаційними, набути навички з розробки стратегії управління фінансами підприємства з

позицій логістики, розглянути та проаналізувати фактори глобалізації бізнесу та формування макрологістичних систем.

Питання для обговорення

1. Поняття фінансових потоків і фінансової логістики
2. Задачі та принципи фінансової логістики
3. Характеристики фінансового потоку, поняття фінансової операції
4. Основні вимоги до фінансових потоків в логістичних системах
5. Управління фінансовими потоками
6. Чинники глобалізації
7. Перешкоди для глобальної логістики
8. Етапи регіональної інтеграції
9. Поняття єврологістики.
10. Принципи формування та функціонування глобальних логістичних систем.
11. Особливості управління потоками в транснаціональних корпораціях.
12. Роль транснаціональних транспортних коридорів в формуванні глобальних логістичних систем.

Тестові запитання

1. Глобальна логістика – це:
 - a) стратегія й тактика створення макрологістичних систем, що охоплюють різні країни світу;
 - b) об'єднання в єдине ціле закупівельної, транспортної, виробничої й інших видів логістики;
 - c) сукупність різних мікрологістичних систем;
 - d) спосіб організації крупномасштабного виробництва.
2. Логістичний аутсорсинг – це:
 - a) реалізація транспортно-експедиторських послуг спеціалізованою фірмою;
 - b) організація щодо надання логістичних послуг у сфері обігу;
 - c) передача частини або всіх логістичних функцій зовнішнім сервісним логістичним організаціям;
 - d) передача реалізації логістичної функції керування запасами сторонньої організації.
3. Використання логістичного аутсорсингу дозволяє компаніям:
 - a) скоротити витрати на управління запасами;
 - b) скоротити логістичні активи;
 - c) набути досвід у сфері логістики;
 - d) підвищити рівень самостійності у виконанні логістичних операцій.
4. До завдань глобальної логістики відносять:
 - a) створення глобальних логістичних виробничих марке-тингових союзів;
 - b) вибір транспортних засобів;
 - c) розвиток науки і техніки;
 - d) удосконалення технології.
5. До причин розвитку глобалізаційних процесів відносять:
 - a) виникнення глобальних для всього людства проблем;
 - b) створення інституцій міждержавного та міжнародного регулювання глобальних проблем;
 - c) послаблення можливостей національних держав щодо формування незалежної економічної політики;
 - d) тяжіння світової економіки до єдиних стандартів, цінностей, принципів функціонування.

6. До позитивних наслідків глобалізації відносять:

- a) зростання інвестиційної активності;
- b) посилення нерівномірності розвитку країн світу;
- c) посилення впливу розвинених країн на економічні, соціальні та політичні процеси країн, що розвиваються;
- d) зростання невизначеності та ризиковості діяльності.

7. До негативних наслідків глобалізації відносять:

- a) перехід на ресурсощадні технології;
- b) збільшення та прискорення руху товаропотоків;
- c) зростання невизначеності та ризиковості діяльності суб'єктів господарювання;
- d) розширення економічних зв'язків країн.

8. Логістичний провайдер – це:

- a) організація, що спеціалізується на консалтингу у сфері логістики;
- b) узагальнене визначення організацій, які надають комплексні послуги у сфері логістичного аутсорсингу;
- c) логістичні посередники, що спеціалізуються на якій-небудь одній логістичній послугі;
- d) організації, що надають дистриб'юторські послуги.

9. Логістичними провайдерами можуть бути:

- a) організації, що спеціалізуються на консалтингу у сфері логістики;
- b) організації, що надають комплексні послуги у сфері логістичного аутсорсингу;
- c) логістичні посередники, що спеціалізуються на якій-небудь одній логістичній послугі;
- d) організації, що надають дистриб'юторські послуги.

10. Юридичні особи, які можуть виконувати роль логістичного провайдера:

- a) некомерційні організації, які надають логістичні послуги;
- b) комерційні організації, які надають комплексні послуги у сфері логістики;
- c) громадські організації, що управляють своїми поточковими процесами;
- d) державні підприємства, що спеціалізуються на логістичних операціях.

11. Міжнародні комерційні правила, що є умовами постачання товарів і послуг, називаються:

- a) ІНКОТЕРМС;
- b) ДАФ;
- c) НАФТА;
- d) ЕТС.

12. Міждержавні процеси оптимізації товаропотоків досліджує:

- a) макрологістика;
- b) мікрологістика;
- c) зовнішня логістика;
- d) міжнародна логістика.

13. Міжнародні логістичні системи не формуються, коли:

- a) підприємство експортує частину виготовленого чи вирощеного продукту;
- b) підприємство імпортує сировину;
- c) підприємство здійснює часткове комплектування виробів в одній країні, а відвантажуються вони в іншу, де здійснюється їхнє складування і подальша обробка;
- d) підприємство працює на внутрішньому ринку.

14. Процес придбання сировини, матеріалів, складників та напівфабрикатів за межами країни відноситься до:

- a) національного постачання;
- b) регіонального постачання;
- c) міжнародного постачання;
- d) зовнішнього постачання.

Література: Л.4 с. 7-29; Л.5 с. 450-481.

5. Рекомендовані навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни

1. Кальченко А.Г. Логістика: Підручник – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. 284 с.
2. Крикавський Є.В. Логістика. Основи теорії: Підручник – 2-е вид., доп. і переробл. – Львів: Інтеллект-Захід, 2006. 456 с
3. Крикавський Є.В. Чухрай Н.І. Чернописька Н.В. Логістика: компендіум і практикум Навчальний посібник. – К.: Кондор, 2009. 338 с.
4. Полянська Н.Є., Косарев О.Й. Логістика на повітряному транспорті – К.: НАУ друк, 2019. 168 с.
5. Тридід О.М., Азаренкова Г.М., Мішина С.В., Борисенко І.І. Логістика: Навч. Посібник – К.: Знання, 2008 р. 566 с.